

Openbaar

Zaaknummer: 23432

## Beslisnota voor de Gemeenteraad

### Onderwerp: Deelname BVO DRAN doelgroepenvervoer

#### Voorgesteld besluit

de Gemeenteraad besluit:

1. De deelname aan BVO DRAN met betrekking tot het regionaal doelgroepenvervoer in de regio Arnhem-Nijmegen voort te zetten.
2. De uitvoering van het Wmo-vervoer door de BVO DRAN na 1 augustus 2020 te continueren.
3. De uitvoering van het leerlingenvervoer door de BVO DRAN na 1 augustus 2020 te continueren.
4. Kennis te nemen van de verbeteringen die de BVO DRAN gaat doorvoeren in de organisatie van het vervoer.
5. Kennis te nemen van de kostenbeheersingsmaatregelen die lokaal doorgevoerd worden.

#### Aanleiding

Het bestuur van de in 2016 opgerichte BVO Vervoersorganisatie Regio Arnhem Nijmegen (BVO DRAN) bepaalt in 2019 de koers voor de inrichting van het regionaal doelgroepenvervoer voor de nieuwe contractperiode vanaf augustus 2020. Uitgangspunten daarvoor zijn op 31 januari 2019 middels het adviesdocument "De toekomst van het doelgroepenvervoer in de regio Arnhem en Nijmegen" door het algemeen bestuur vastgesteld. Dit document heeft u al eerder ontvangen als voorbereiding op de raadsconferenties van 12 en 14 februari jl. en treft u nogmaals in de bijlage aan. Ook is een addendum toegevoegd waarin alle vragen die betrekking hebben op het adviesdocument en de toekomst van het doelgroepenvervoer beantwoord worden. In de regeling BVO DRAN is bepaald dat een gemeente 15 maanden voor afloop van de huidige contracten, vóór 30 april 2019, een besluit kan nemen over deelname aan, dan wel (gedeeltelijke) uittreding uit de regeling "BVO Vervoersorganisatie Regio Arnhem Nijmegen".

Het college van Druten wenst de deelname aan BVO DRAN voort te zetten. Formeel is voortzetting van deelname aan BVO DRAN een collegebevoegdheid. Maar omdat uittreden een raadsbevoegdheid is, kiezen wij ervoor u dit voorstel ter besluitvorming voor te leggen. Deadline voor de besluitvorming is 30 april 2019.

#### Eerdere besluiten

Datum	Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)
5-2-2019	Informatie over adviesdocument over toekomst doelgroepenvervoer Z/18/023432

**Gewenst resultaat**

De gemeente Druten blijft deel uitmaken van de regionale samenwerking op het gebied van het doelgroepenvervoer met zowel het Wmo-vervoer als het leerlingenvervoer. Op deze manier kunnen wij het beste zorgen voor kwalitatief goed, duurzaam en efficiënt georganiseerd doelgroepenvervoer voor onze inwoners.

**Argumenten***1.1 Regionale samenwerking in de BVO DRAN biedt meerwaarde*

De gemeente Druten bracht op 1 januari 2017 het leerlingen- en WMO-vervoer in bij BVO DRAN. In hoofdstuk 4 van het adviesdocument wordt uitgebreid stilgestaan bij de meerwaarde van samenwerken op de huidige schaal.

- We hebben de kennis en kunde gebundeld in een regionale vervoersorganisatie. Zij beheren de contracten, regelen alles met contractpartijen, voeren aanbestedingen uit, monitoren het vervoer, geven ons daar inzicht in en doen voorstellen voor verbetering et cetera. Door deze bundeling is er voor ons als gemeente veel expertise beschikbaar tegen lagere kosten, want anders zouden we dit allemaal zelf moeten regelen.
- Door de samenwerking en vanuit de gebundelde expertise kunnen we meer doen aan doorontwikkeling, zoals inspelen op duurzaamheid en kostenbesparing.
- Als BVO DRAN zijn wij een steviger partner voor provincie en Rijk.
- Door als regio gezamenlijk het vervoer in te kopen, profiteren we van het grote vervoersvolume dat we dan in de markt zetten. Dit grote volume maakt het voor bedrijven aantrekkelijker om mee te doen aan een aanbesteding en om daarvoor een lager tarief te vragen. Dit biedt ook mogelijkheden om bijvoorbeeld duurzaamheidsambities te realiseren.

*1.2 De kwaliteit van het vervoer is goed, reizigers zijn tevreden*

Onze inwoners zijn tevreden en beoordelen het doelgroepenvervoer met een 7,8 (Klanttevredenheidsonderzoek 2017). Reizigers uit de gemeente Druten geven een hoger rapportcijfer dan het rapportcijfer dat Avan Breed werd gegeven (7,3).

Afgezet tegen het aantal ritten is het klachtenpercentage binnen Avan 0.1%, landelijk is dit 0.3%. De regionale adviesraad is positief over Avan. Er komen weinig klachten over het vervoer binnen. Als iets niet goed loopt, denkt Avan actief mee over oplossingen. Uit een recent gehouden enquête onder ouders van leerlingen die gebruik maken van het leerlingenvervoer blijkt dat ouders in Druten het rapportcijfer 8,1 geven voor het leerlingenvervoer door Avan.

*1.3 De kosten voor het vervoer zijn nu reëel*

De kostenverdeelsleutel is vorig jaar gewijzigd. Met de oude verdeelsleutel betaalden we als Druten verhoudingsgewijs te weinig. De toename van de kosten voor onze gemeente komt door de gewijzigde verdeelsleutel, de provinciale Wmo-subsidie die ieder jaar afbouwt naar nul euro in 2023, maar komt ook door bestekeisen die tot meerkosten leiden.

We voorzien dat de kosten voor het doelgroepenvervoer zullen blijven stijgen. Demografische ontwikkelingen, het langer thuis blijven wonen van ouderen en andere factoren maken dat de autonome vraag naar vervoer en de daarmee gepaard gaande kosten de komende jaren zullen stijgen. Zo is er de afschaffing van het BPM-voordeel voor de aanschaf van taxivoertuigen per 2020 (die kosten gaan bedrijven doorberekenen aan ons), de Btw-verhoging, de personeelskrapte door een aantrekkende economie en de hogere aanschafprijzen van duurzame voertuigen. We kunnen (beperkt) maatregelen nemen in onze eigen gemeente om de stijgende kosten enigszins in te perken (zie notitie kostenbeheersing en kostenreductie).

Openbaar

Zaaknummer: 23432

Het is onvermijdelijk dat dit alles leidt tot een toename van uitgaven, waar 'meer efficiency' niet tegenop kan.

#### *2.1 Het Wmo-vervoer is vervoer dat je het beste regionaal organiseert*

Wmo-vervoer gaat veel over gemeentegrenzen heen. In onze gemeente blijft 33% van de ritten binnen de gemeente, 67% gaat naar bestemmingen buiten de gemeente waarvan de meeste naar Nijmegen (23% van alle ritten) en naar een bestemming buiten Avan (20% van alle ritten). Het betreft dus vooral bovenlokaal vervoer dat het effectiefst regionaal georganiseerd kan worden. Zo voorkom je dat taxi's die met reizigers naar Nijmegen rijden weer leeg terug rijden. En zo kunnen we voor inwoners in de hele regio een uniform, herkenbaar en eenvoudig vervoerssysteem aanbieden. Het Wmo-vervoer hebben we als gemeente nooit zelfstandig geregeld.

#### *3.1 Het leerlingenvervoer organiseren we ook effectiever op regionale schaal*

Ook voor het leerlingenvervoer geldt dat dit voor het grootste deel (75%) de gemeentegrens overschrijdt. Van deze leerlingen wordt 67% (34 leerlingen) vervoerd naar een school in oostelijke richting (Nijmegen, Groesbeek en Ubbergen). Voor dit vervoer gelden de combinatievoordelen die ook voor het Wmo-vervoer gelden. Dit gaat zeker gelden als vanaf augustus 2020 Beuningen, Wijchen en Nijmegen ook het leerlingenvervoer gaan inbrengen bij de BVO DRAN. Door deze inbreng ontstaat er een groter volume in de regio, waardoor het vervoer, qua bezetting, efficiënter kan worden ingezet. Meer volume biedt meer mogelijkheden voor het combineren van leerlingen uit de verschillende gemeenten.

Overigens is het belangrijk te realiseren dat afgerekend wordt op "beladen" kilometers. Het aantal kilometers van Druten naar Nijmegen is groter dan bijvoorbeeld vanuit Wijchen. Hierdoor liggen de gemiddelde vervoerskosten per leerling in Druten hoger dan in Wijchen.

#### *4.1 De afgelopen jaren heeft de regio geleerd van de ervaringen*

De start van de BVO DRAN in mei 2016 en van het vervoer van Avan in augustus 2016 was moeizaam. Ook de kostentoedeling naar gemeenten verliep moeizaam. Begin 2019 heeft de BVO DRAN een adviesdocument opgeleverd over de toekomst van het doelgroepenvervoer. Dit adviesdocument treft u in de bijlage. Uit het adviesdocument blijkt dat de uitgangspunten van de samenwerking in de kern goed zijn. In hoofdstuk 5 van het adviesdocument passeren deze de revue en worden ze geactualiseerd en verder aangescherpt. Ten aanzien van de bundeling van vervoer, is het aanvankelijk geschetste voordeel niet realistisch gebleken. Dit werd toen ook als risico genoemd. Het blijkt in de praktijk ingewikkeld om verschillende doelgroepen en vervoersstromen met elkaar te koppelen, ook door de huidige wijze van plannen.

Het adviesdocument stelt dat gelet op het huidige kostenniveau en de huidige vervoersstromen verdere efficiëntie mogelijk is, echter niet binnen de huidige contract- en regieconstructie. Dit komt onder meer doordat:

- Het huidige contract onvoldoende prikkels biedt om het vervoer slim te bundelen.
- Het ontbreekt aan stimulansen voor zowel planning als vervoerders om de dienstverlening doorlopend te optimaliseren.
- De vergoedingen zijn gebaseerd op het ter beschikking stellen van capaciteit en niet op de verrichtte inspanningen.
- Er minimumafnames per inzet zijn gegarandeerd aan vervoerders.

#### *4.2 De BVO DRAN brengt verbeteringen aan in het regiemodel en in de eisen aan de vervoerders*

De leerpunten leiden ertoe dat de BVO DRAN verbeteringen gaat doorvoeren in het regiemodel en in de eisen die aan de vervoerders gesteld gaan worden. Het gaat onder andere om de volgende zaken:

- De contracten met de regiecentrale en de vervoerders lopen 31 juli 2019 af en worden niet verlengd. Bij een nieuwe aanbesteding worden de bestekeisen die niet goed zijn en tot meerkosten leiden aangepast. Overigens willen de partij die de regiecentrale uitvoert en de grootste vervoerder ook niet verlengen, tenzij de regio veel meer gaat betalen. Dat mag juridisch niet, maar wil de regio ook niet.
- De organisatie van het vervoer wordt aangepast. Zie hiervoor hoofdstuk 6 van het adviesdocument. Op dit moment neemt de regiecentrale de ritten aan en plant ze die in. Dit betekent dat zij voor de taxibedrijven bepalen hoe en wat ze moeten rijden. Het plannen van de ritten wordt straks overgelaten aan de taxibedrijven, zodat zij efficiëntere ritcombinaties kunnen maken. De regiecentrale boekt dan alleen nog de ritten in en zet ze vervolgens door naar de taxibedrijven. Voor het leerlingenvervoer geldt dat ook het inboeken van de ritten bij de taxibedrijven komt te liggen. Zij gaan zelf contact onderhouden met ouders en scholen, zodat de lijntjes het kortst zijn.
- In de nieuwe situatie gaat de BVO DRAN het vervoer indelen in percelen met een meer vervoerskundige samenhang. Daarbij kan gedacht worden aan een perceel voor leerlingenvervoer voor meerdere gemeenten. De gemeenten die samen in één perceel vallen kunnen samen een nadere invulling geven aan het vervoer. De perceelindeling is nu nog niet bekend.

De BVO DRAN en de deelnemende gemeenten kunnen de kostenstijging enigszins inperken door het vervoer optimaal te organiseren en door blijvend in te zetten op maatwerk, eigen kracht en vrijwilligers. De BVO DRAN en de gemeenten hebben elkaar daarbij nodig.

## **Kanttekening**

### *1.1 Uittreden leidt tot extra (a-)structurele kosten voor de gemeente*

Indien u besluit om uit de BVO DRAN te treden dan heeft dat financiële en organisatorische gevolgen. In hoofdstuk 9 van het adviesdocument treft u een opsomming aan van de kosten die dan voor rekening van de gemeente Druten zouden komen. Uittreden en het zelf organiseren van het vervoer betekent inzet van personeel en het in eigen beheer organiseren van aanbestedingstrajecten. Met andere woorden, de taken die nu uitgevoerd worden door de Vervoersorganisatie zullen we moeten overnemen of aanbesteden. Daarnaast zullen we uittredings- en frictiekosten moeten betalen en lopen we voor de komende jaren een provinciale subsidie mis. Gelet op de complexiteit van de vervoersmarkt, gemeentegrensoverschrijdende vervoersvraagstukken en de marktontwikkelingen in relatie tot duurzaamheid zien wij uittreden en daarmee het als gemeente Druten alleen of met enkele buurgemeenten zelf organiseren van het doelgroepenvervoer (inclusief leerlingenvervoer) niet als een goede richting. De doorontwikkeling van BVO DRAN, zoals hierboven beschreven, biedt een beter perspectief.

### *4.1 Ook na het doorvoeren van verbeteringen zullen de kosten voor het vervoer waarschijnlijk stijgen*

Onder 1.3 schetsten we dat de kosten voor het vervoer waarschijnlijk blijven stijgen. Door het vervoer anders en beter te organiseren kunnen we mogelijk een deel van die stijging temperen. Dit zijn maatregelen die we in BVO DRAN verband kunnen nemen. Als gemeente kunnen wij ook maatregelen nemen. Het college heeft de ambtelijke organisatie verzocht om een voorstel te maken over de mogelijkheden om het vraagvolume voor het doelgroepenvervoer op de korte en middellange termijn te verkleinen. U treft in de bijlage ter kennisname een notitie met

Openbaar

Zaaknummer: 23432

daarin een inventarisatie van de beleidsmatige keuzes die we lokaal kunnen maken om het volume van vraagafhankelijk vervoer en het leerlingenvervoer te beïnvloeden.

### **Financiële gevolgen**

Vanaf 2019 is er structureel €100.000 als taakstelling DRAN opgenomen in de begroting 2019 ev. Zoals uit de notitie Kostenbeheersing en –reductie blijkt is het indicatieve besparingspotentieel van de kostenbesparingsmaatregelen in 2019 ca. €40.274 (exclusief project uitbreiding Plusbus in verband met dekking van € 50.000,- uit reserve Sociaal Domein). Voor de langere termijn is het besparingspotentieel ca. €51.000 (inclusief project uitbreiding Plusbus). De opgelegde taakstelling kan slechts beperkt gerealiseerd worden. Verder dient, ondanks het doorvoeren van verbeteringen, rekening gehouden te worden met een te verwachten stijging van de kosten van het doelgroepenvervoer (zie 1.3 en 4.1).

Bij de binnenkort door uw raad vast te stellen zienswijze van de gewijzigde begroting 2019 en de begroting 2020 van de DRAN worden alle financiële consequenties, inclusief de beperkte realisatie van de taakstelling DRAN, voor 2019 ev. in beeld gebracht. De uitkomsten van deze doorrekening worden via de voorjaarsnota kenbaar gemaakt.

Door het bestuur van de vervoersorganisatie is besloten de contracten met de vervoerders en de regiecentrale niet te verlengen. Als gevolg daarvan start de BVO binnenkort met nieuwe aanbestedingsprocedures. De kosten (voorlopig voor Druten geraamd op €5.500) zijn opgenomen in de gewijzigde begroting 2019 BVO DRAN. Deze begroting en de begroting 2020 worden binnenkort aan u aangeboden zodat u daarop uw zienswijze kunt geven.

### **Uitvoering**

Het besluit van uw raad wordt per brief aan het AB van BVO DRAN medegedeeld.

### **Bijlagen**

1. Adviesdocument "De toekomst van het doelgroepenvervoer in de regio Arnhem en Nijmegen"
2. Addendum De toekomst van het doelgroepenvervoer in de regio Arnhem Nijmegen
3. Notitie kostenbeheersing en kostenreductie in het doelgroepenvervoer
4. Beleidskeuzes kostenbesparingen